PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Presidentti Ilveskin on vieraillut meidän sipulikylissä ja itse olen menossa hänen vieraakseen ensi viikolla. **SIPULINVILJELIJÄ KONSTANTIN AVVO**

10.09.12

Aurinko nousee

Helsingissä kello 6.37
ja laskee kello 19.56
Oulussa kello 6.25
ja laskee kello 20.03
Utsjoella kello 6.06
ja laskee kello 20.09

Päivän sana

10.9. Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon. Ottakaa minun ikeeni harteillenne ja katsokaa minua: minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä. Matt. 11:28–29
11.9. Esra ylisti Herraa, suurta Jumalaa, ja kaikki kohottivat kätensä ja vastasivat: ”Aamen, aamen!” Sitten he heittäytyivät polvilleen ja rukoilivat Herraa kasvot maahan painettuina. Neh. 8:6

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Kalevi, Kaleva
Huomenna tiistaina: Santeri, Aleksanteri, Santtu, Aleksandra, Sandra, Ali, Ale

Mietelause

Työ on luovan henkisen kasvamisen avain.

Eliel Saarinen

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

LUKENUT MIES

Toijalan takaa katsoen

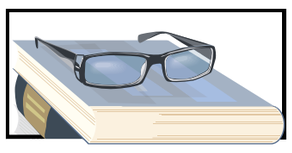

Pitkään on vaivannut, miksei **Pentti Saarikoski** koskaan sytyttänyt minua. Toimittaja **Saska Saarikosken** isänsä runoista ja päiväkirjoista toimittama ja kommentoima mietelausekokoelma tarjoaa ainakin osavastauksen.

”Ihmisen, kirjailijan pitää olla lähtöisin siitä yhteiskuntaluokasta, josta hän kertoo, mutta siitä irrottautunut, sen ulko- ja yläpuolelle siirtynyt,” kirjoitti Saarikoski päiväkirjassaan 1970.

Mitä kiinnostusta maalaiskoululaisella olisi ollut uppoutua rajoittuneen helsinkiläisen pikkuvirkamiespiirin elämään? Puoliksi maalaisen, puoliksi pispalalaisen **Hannu Salaman** maailma oli paljon vetävämpi.

Saarikosken tapauksessa elinikäisen kammon synnytti tämän loputon pyöriminen oman navan ja navanalustan ympärillä, nuoren miehen tuskastuttava paini jumaliensa kanssa.

Saska Saarikosken mukaan hänelle tuntemattomaksi jäänyt isä eli vain ylipitkän nuoruuden ja astui suoraan vanhuuteen. Aikamiesvaihetta hän ei elänyt hetkeäkään.

Harmaan ukon ajatuksissa on jo paljon yleispätevää, ainakin parhaina päivinä. Noin vuodesta 1970 tekstejä kannattaa lukea.

Jos isä tempauksineen ja juopotteluineen oli luokkansa ylä- ja ulkopuolella, poika lojuu siellä kainaloitaan myöten. Pentti kirjoitti, että Toijalan takana ei ole paljon mitään. Pojan mielestä siellä oli ankein Kekkoslovakia. Kommunismin hän antaa isälleen liberaalisti anteeksi, mutta Kekkosen kannattaminen on käsittämätöntä.

Tuolla runollaan Pentti Saarikoski tietysti kadehti tampelaisen **Väinö Linnan** ylivoimaisuutta. Hän kutsui Tuntemattoman sotilaan kirjoittajaa barbaariksi. Vanhempana hän tunnusti myös Linnan ansioita, mutta koskaan hän ei lukenut tämän kirjoja.

Pentti Saarikosken vastinpari Suomen kirjallisuudessa ei ollut **Paavo Haavikko**, vaikka hän sitä ehkä toivoi. Lähinnä hän vertautuu **Mauri Sariolaan**. Tämä toteamus tietysti loukkaa Saarikoski-kultin pönkittäjiä.

Saarikoskelta en Sariola-arviointeja tunne. Sariola sijoitti Saarikosken kirjailija **Martti Laiston** hahmossa romaaniinsa Ampiaiskesä. Oman pikkuvirkamiesluokkansa ylä- ja ulkopuolelle juopotelleen kirjailijan näkemys kollegastaan oli tietysti ymmärtävä.

Sariola muuten kävi koulua Toijalassa.

PEKKA ALAROTU

Sanojen alamainen. Toimittanut Saska Saarikoski. 200 sivua. Otava.

KIRJA

Lehtolaisen uutuus onnahtelee

Leena Lehtolaisen ”Paholaisen pennut” päättää hänen tuoreimman dekkarisarjansa. Kolmeen kirjaan venytetystä tarinasta jää suuhun väljähtynyt maku.

Kirja kertoo Hilja Ilveskeron seikkailuista henkivartijana. Yritystä on kansainvälisen jännityskertomuksen suuntaan, mutta siihen Lehtolaisen kyvyt eivät riitä, vaan hän jää auttamatta sillä saralla kunnostautuneiden mieskollegojensa jalkoihin.

Ohueksi ja sekavaksi jäävän juonen sijaan kirjan viehätys lepää kioskikirjamaisten henkilökarikatyyrien varassa. Ne lakkaavat nopeasti kiinnostamasta. Vain Ilveskeron vanha poliisiystävä on kunnolla lihaksi ja vereksi kirjoitettu hahmo.

Lehtolaisen kerrontaa jarruttaa tarve kerrata edellisten kirjojen tapahtumia. Lyhyet muutaman lauseen takaumat korostavat juonen heikkoutta ja sitä ettei tarina kanna.

Lievää kerronnallista ongelmaa aiheuttaa myös kirjaan tungettu ilveshehkutus. Se tuntuu lähes joka kerta päälleliimatulta, mikä alkaa vähitellen ärsyttää lukijaa.

Edes kirjan nimi ei vaikuta kovin onnistuneelta.

JARMO PALOKALLIO

Paholaisen pennut. Leena Lehtolainen. Tammi.

PEKKA FALI

Anja ja Vesa Homanen uskovat, että luonto ja siihen liittyvät elämykset viehättävät ihmisiä.

Maisema on vahvin valtti

Kivesvaaran uudet yrittäjät luottavat myös tunnelmaan ja tarinaan.

PALTAMO (MT)
Kivesvaaran laelle noustessa aavistaa, mikä tänne voisi vetää matkailijoita. ”Jättiläisenmaan” näköalasaunassa asia viimeistään varmistuu: Täältä aukeaa huikea näkymä yli Kivesjärven Oulujärvelle saakka ja paikoin ylikin. Jos malttaa kääntää katsettaan, näkee toisia vaaroja, jokia ja järviä.

Ei ihme, että **Anja** ja **Vesa Homanen** ovat luottaneet maiseman voimaan. Maisema näkyy kaikkialle, päärakennuksen kahvioon ja ruokasaliin, maisematunneliin ja ”jättiläisen linnunpönttöihin”. Näköalasaunassa maisema melkein salpaa hengityksen.

Kivesvaaraan yritettiin matkailua edellisen kerran 70-luvulla, jolloin tänne raivattiin laskettelurinne. Yritys lopahti lähes alkuunsa ja hulppea rakennus jäi kunnan vaivoiksi.

Tällä kertaa laskettelu saa jäädä muiden huoleksi. Täällä keskitytään mieluummin luonnon rauhaan.

Talvella vaaralla on valtavasti lunta, kaksi kolme metriä. Lumi tekee tykkyjä puihin ja pilareihin, niin että maisema saa epätodellisia muotoja. Niitä aiotaan korostaa sopivalla valaistuksella.

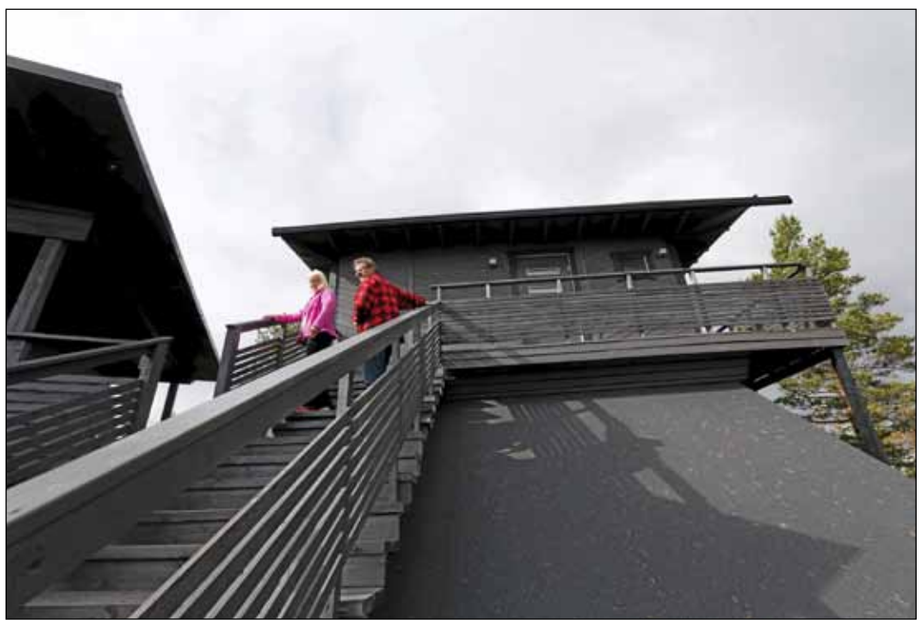

Näköalasauna on korkealla kaiken yllä, mutta sinne pääsee myös helppoa reittiä.

Liikaa ei valoja sytytellä, sillä myös tähtitaivas ja tilaisuuden tullen revontulet ovat paikan valtti. Niihin aukeaa hieno näkymä ”linnunpöntöistä”, joihin voi majoittua kaksi henkilöä kuhunkin. Niissä yksi seinä on lähes kokonaan ikkunaa ja avautuu rinteen suuntaan.

Osaan pöntöistä järjestetään myös mahdollisuus seurata kameran kautta elämää oikeassa linnunpöntössä.

Taikatalon kahvilassa on tilaa 50:elle, ravintolasalissa 100 vieraalle.

Majoitusta ja hyvää ruokaa

Päärakennuksessa, ”Taikalinnassa” on kahvila 50 henkilölle ja ravintola 100 henkilölle. Kesäisin tilaa on myös terasseilla.

Anja Homanen tarjoaa kahvilassa itse leivottuja tuotteita. Ruoka on ”elämysruokaa”, aitoa kotiruokaa jossa villiyrteillä on vahva osuus.

Alakerrassa on kokoustiloja noin 30 henkilölle.

Tarkoitus on saada tänne bussilasteittain retkeilijöitä mutta myös majoittujia ja moottorikelkkailijoita. Reitti kulkee aivan vierestä. Karavaanareillekin on 150 paikkaa.

Pitkä kunnostusjakso

Kivesvaaran hiljaiseloa kesti vuoteen 2007, jolloin Homaset sattumalta löysivät paikan. Kaupat kunnan kanssa tehtiin samana päivänä.

Talo oli ehjä mutta kaipasi kunnostusta ja kohennusta. Uudistukset on tehty hitaasti ja harkiten.

Talossa on nyt maalämpö ja ilmalämpöpumput. Tavoite on käyttää 570 neliön talossa vain 10 000 kilowattituntia sähköä.

Tähän on varmaankin uponnut valtavasti rahaa? Kysymykseen ei tule suoraa vastausta.

”Suunnilleen saman verran kuin 60 neliön rantasaunaan tuonne Metelinniemeen”, Vesa Homanen sanoo.

Tukea on saatu Oulujärvi Leader -ohjelmasta, jota rahoitetaan EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta.

JOUKO RÖNKKÖ

Kalevalan ja Leinon poluilla

Täältä kävivät innoitusta hakemassa **Eino Leino** ja hänen vieraansa **Pekka Halonen**. Leinon kotitalo on Oulujärven toisella puolen, päivän soutumatkan päässä.

”Täällä ollaan myös Kalevalan alkulähteillä. Lönnrotin mukaan Väinämöinen asui poikansa kanssa Paltamossa. He olivat isoja, sotaisia miehiä”, **Vesa Homanen** innostuu.

Kivesjärvestä taas kerrotaan, että jättiläinen raapaisi sen paikalta maata ja heitti Oulujärveen. Siitä syntyi järvi ja Oulujärveen iso Manamansalon saari.

”Saaressa on yhtä monta lampea kuin Kivesjärvessä saaria.”

JOUKO RÖNKKÖ

Sipulitiellä ei itketä

PEIPSIJÄRVI, VIRO
Peipsijärven rannalla kasvavat Viron parhaimmat luomusipulit.

”Lähtökohtamme on se, että kaikki tehdään käsityönä”, kertoo sipulinviljelijä **Konstantin Avvo**.

Hänen maatilansa sijaitsee Kolkjan kylässä Peipsijärven rannalla.

Avvo viljelee 1600-luvulta peräisin olevaa sipulilajiketta.

”Sen hyvä puoli on siinä, että se risteytyy vain vähän muiden sipuleiden kanssa”, hän selostaa.

Sipuli on maultaan happaman makea. Raikkaan makuinen sipuli on muutaman vuoden aikana noussut alueen hittituotteeksi.

Sipulit viljellään 50–70 senttimetrin korkuisissa kohopenkeissä. Kiertoviljelyssä olevat penkit kompostoivat itse itsensä viherlannoitteella. Keinolannoitteita ei käytetä.

”Kolme vuotta sitten käynnistynyt Sipulitie-hanke on antanut nostetta alueemme sipulille ja tehnyt sitä tunnetuksi”, Avvo kertoo.

Sipuli menee kaupaksi

Peipsin vanhauskovaisten kylissä kymmenien kilometrien matkalla näkee lukuisia tienvarren myyntipöytiä. Ja kiinnostuneita ostajia riittää.

”Tulemme ostamaan tänne aina talven sipulit. Ne vaan ovat niin hyviä, että loppuvat jo tammikuussa”, sanovat tartolaiset ostajat **Maire** ja **Carol**. Auton peräkontissa on naisilla jo laatikolliset tomaatteja edellisestä kylästä.

KRISTIINA HURMERINTA

Natalia ja Vera Jukovan sipulimyymälässä mitataan sipuleita asiakkaalle.

Kasepäässä Jukovien sipulipuodin edessä seisoo suomalainen bussi. Matkaan lähtee kymmeniä kiloja sipulia ja valkosipulia.

”Presidentti Ilveskin on vieraillut meidän sipulikylissä ja itse olen menossa hänen vieraakseen ensi viikolla”, kertoo Avvo ylpeänä.

Suomalainen yrittäjä **Marja Korpimäki** tarjoaa Alatskivessä sijaitsevassa lähiruokaravintolassaan Apollo Belvederessä alueen sipuleita ja muita luomuherkkuja.

”Laatu on erinomainen”, hän kehuu.

KRISTIINA HURMERINTA